

V I N N Ý

K M E N

číslo 13

*Občasník Brněnské diecéze
Církve československé husitské*

duben / 2014

„Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti.“

J 15,5

Obsah

Slovo bratra biskupa J. J. Dovaly	4
Tajemství zahrady aneb zamyšlení k Velikonocům (<i>L.Pliska</i>)	6
K počátkům utrakvismu v Čechách (<i>J. Sladký</i>)	9
U Kristova stolu... (<i>P. Šandera</i>)	12
Stránky pro mládež	16
Stránky pro děti	18
Rozhovor s bratrem patriarchou T. Buttou	20
Písemnosti Adolfa Mádra a Jarka Pavlíka (<i>M. Sladkowski</i>)....	24
Tři nabídky z Betanie – křesťanské pomoci	26
Pozvánky	28
Doporučujeme... ..	29
<i>Výhodnocení literární soutěže</i>	
<i>Petr Doležal Solidus (2. místo v I. kategorii)</i>	31
Výročí a narozeniny	35
Datový plán	36

Slovo bratra biskupa

Pokoj vám, sestry a bratia,

Boh sa stal človekom, preputoval ľudským životom, trpel, umrel na kríži a vstal z mŕtvych. Jedna veta, v ktorej je obsiahnuté veľa, tak neskonale veľa. Celý osud ľudstva. Ústredná téma, ktorú počas veľkonočných sviatkov prežívame, je Kristov kríž.

Evanjelický teológ Ernst Käsemann si myslí, že symbol kríža sme vyprázdnili. Zbavili sme ho Ukrižovaného a prezentujeme kríž vhodný pre cintoríny, kostoly a všemožné gýče. Käsemann sa znepokojuje: „Prejavuje sa niečo diabolské v onom, v cirkevných dejinách neustále pozorovanom pokuse, vždy znovu skrotiť Ježiša Nazaretského, pripraviť Golgotu o jej hrôzu, tak prenikavo vnímanú pohanmi, a potlačiť základné pohoršenie nášho posolstva spásy.“

Podľa Käsemanna narúšame samú podstatu Kristovej zvesti, keď riedime udalosť na Golgote do myšlienok a slov o morálke, cti a pravde, bez spomenutia utrpenia a vykúpenia. „Ak nás Ukrižovaný nestavia pred svoju tvár, totiž do zorného pola svojej smrti na kríži, potom ho my odsúvame do svojho tieňa, a tým sami upadáme do svojho klamu a pravdu o ňom zostávame svetu dlžní.“

Bez kríža sa neudeje nič významné. Bez kríža sa nezrodí vo svete nič veľkolepé, čo pretrvá veku. Keby František z Assisi, Hus, Kolbe, Horáková, Palach, matka Tereza..., a tisíce ďalších ne-ctili význam obete a kríža, svet by bol ďaleko zvlčilejší a despotickejší. Už by pravdepodobne ani neexistoval.

Kríž nás núti brať ohľad na iných, zapierať samých seba, korigovať svoje plány a predstavy. Metropolita Filaret Moskovský kedysi vyznal: „Otec je Láska križujúca, Syn Láska ukrižovaná, Svätý Duch je nepremožiteľná Láska Kríža.“

Kríž predsa nie je len obeť a utrpenie, ale hlavne spása a víťazstvo. Obeť sama o sebe nemá význam, jedine ak ústi v lásku a život. Kristova smrť na kríži bola prostriedkom, nie cieľom. Kríž je cesta k láske, lásku vytvára a v láske sa napĺňa. Z temnoty Golgoty vedie cesta priamo do podivuhodného svetla Kristovho vzkriesenia. Preto otec Efrém Sýrsky učil svojich žiakov: „Kríž je vzkriesením mŕtvych. Kríž je útechou biednych. Kríž je uzdou pre bohatých a radcom pre spravodlivých. Kríž je svetlom pre všetkých, ktorí sedia v tme.“

Krížov pri cestách je mnoho. Nájdime si ten svoj. Potom stačí len ísť pod kríž a mlčať. Sedieť, kľačať, alebo ležať, na tom nezáleží. Ale hlavne hľadiť Kristovi do tváre, milovať ho a ďakovať mu za veľkonočné dielo spásy, ktoré denne svet oživuje, lieči a privádza k dokonalému vykúpeniu.

Juraj Jordán Dovala, biskup

Zamyšlení k Velikonocům

Tajemství zahrady aneb zamyšlení k Velikonocům

Mt 27,57-28,6

Z evangelií víme, že na Velký pátek byl Ježíš ukřižován a pak navečer, tedy v dobu, kdy podle židovského počítání času začínala sobota, byl pohřben. Jakýsi zámožný, dobrý a spravedlivý člověk z Arimatie jménem Josef, který byl členem židovské rady a dokonce tajným Ježíšovým učedníkem, nachází teď odvahu a přiznává se k ukřižovanému Pánu tím, že předstupuje před Piláta a žádá ho o tělo popraveného Ježíše. Když Pilát dává svůj souhlas, Josef z Arimatie jde ke kříži, vytahuje hřeby z Ježíšových rukou i nohou, opatrně snímá jeho tělo z kříže, zavínuje je do plátna a důstojně pochovává ve svém novém hrobu, jenž byl vytesán ve skále jakési zahrady.

Tak v hodině velkopáteční temnoty, kdy Ježíš umírá opuštěn v nejhorších bolestech, začíná pro Josefa z Arimatie svítání. Zatímco všichni Ježíšovi učedníci, kteří se dosud k Ježíšovi veřejně hlásili, se najednou ztratili kdoví kam, tak Josef z Arimatie, který se hlásil k Pánu Ježíši jen v skrytosti, znenadání zůstává s ním. Ježíš jako dítě v náruči jednoho Josefa kdysi usínal, o pár let později, po svém odsouzení a strašlivém utrpení, spočinul na rukou druhého Josefa a to mnohem odevzdaněji, než v náruči toho prvního, který ho vychoval a ochraňoval.

Po tomto odevzdaném Ježíšově spočinutí v náruči již bývalého tajného učedníka přivaluje Josef z Arimatie ke vchodu chladné vytesané skály velký kámen, a všechno se zahaluje pláštěm ticha. Slunce zapadá a nastává šabat, sobota, Bílá sobota.

I věrné ženy, které osvědčily svou oddanost a obětavost Pánu Ježíši, když ho doprovázely z Galileje, když mu sloužily a staraly se o něho, musí teď s pomazáním Ježíšova těla počkat, až Bílá sobota skončí.

Je tedy tajemný šabat, den odpočinku, židovská sobota. Všechno mlčí, celé stvoření zatajilo dech. V absolutní vydanosti lásky sestupuje Pán Ježíš Kristus do podsvětí, do pekel, jak vyznáváme s celou Kristovou církví v apoštolském vyznání víry. Do pekel však sestupuje jako vítěz, který plane ohněm Ducha svatého, aby spálil všechna pouta, jež svazovala lidstvo, aby moc smrti byla definitivně zničena a všichni mrtví, nejen ti, co umřeli tělesně, ale i ti, co umřeli duchovně, mohli s Kristem žít na věky.

Ano, Bůh šel za člověkem nejen do vši lidské bídy, bezmoci a pachu chléva, nejen na kříž a smrt, ale ještě hlouběji, zašel ještě dál. Až do pekel. I tam Pán Ježíš zašel, aby všem zajatcům vlastních hříchů přinesl svou Boží lásku a vyhlásil odpuštění i propuštění.

Ano, Velikonoce jsou nejen o kříži a pohřbu, ale i o Ježíšově cestě do pekla. Je to evangelium, dobrá zpráva pro všechny, co mají pocit, že už je jim peklo na dosah. Je to radostná zpráva, že ani v pekle vlastních pochybností, vin a zrad nejsme sami.

Jenomže my křesťané hledíme zrakem víry ještě dál. Vždyť naše vyznání víry nekončí slovy, že Ježíš byl ukřižován, že umřel, byl pohřben, a že sestoupil do pekel. Naše Velikonoce nekončí Bílou sobotou, kdy všechno pro židovský šabat mlčí. Náš zrak je upřen s velkou nadějí k západu slunce, po kterém má v oné zahradě, kde v hrobu leží Ježíšovo tělo, zavládnout veliká noc, noc slavného Kristova vzkříšení.

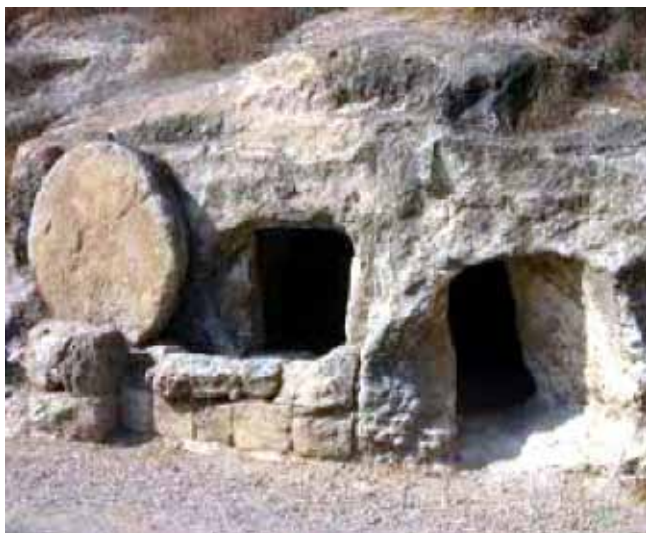
Co se však v onu velikou noc stalo, je tajemstvím, tajemstvím zahrady. Samotnému Kristovu vzkříšení totiž nebyl přítomen žádný svědek. Když z nebe sestoupil anděl Páně a odvalil kámen, byl Ježíšův hrob již prázdný. Žádný velký a zapečetěný kámen nemohl Pána Ježíše udržet ve smrti.

Kristovo vzkříšení je tedy zahaleno tajemstvím, jehož očitým svědkem nebyl nikdo. Nikdo nevěděl a neví, jak vzkříšení nastalo. Nikdo nemůže vzkříšení prokázat ani zobrazit. Může sice na ně poukázat, ale nikdo ho nikdy nemůže dokázat. Vždy bude unikat badatelským soudům. Tak vzkříšení zůstává tajemstvím, tajemstvím zahrady a Bůh tu ponechává prostor naší víře a důvěře.

Právě proto v jinak tak bohaté ikonografické tradici pravoslavné církve chybí zobrazení vzkříšení. Moc dobře si totiž křesťané z pravoslavné církve uvědomovali a uvědomují, že tajemství zahrady nelze zobrazit. Vzkříšení můžeme prožít, zpívat o něm, věřit mu a milovat ho, můžeme v ně doufat a spoléhat na ně, ale nemůžeme ho polapit do našich schémat, pozorovat ho a zkoumat ho, protože vzkříšení je něco radikálně jiného, než všechno to, s čím my a kdokoli z lidí máme zkušenost. Tak vzkříšení zůstane napořád tajemstvím zahrady, které je přístupné pouze lásce.

Amen.

Lubomír Pliska
farář v Kvasicích

K počátkům utrakvismu v Čechách

Jiří Sladký

II. Jakoubkův zápas o kalich – přechod od teorie k praxi

V prvním díle¹ této studie jsme se zabývali teoriemi původu vzniku myšlenky kalicha u představitele české reformace a hlavního bojovníka za laický kalich Jakoubka ze Stříbra. Nyní se pokusíme o stručný rozbor událostí stěžejního roku 1414, kdy teorie kalicha přešla do své praktické podoby.

O úplném počátku myšlenky laického kalicha nás informuje Jakoubkovo dílo *Postilla per circulum anni*, ve kterém již k 1. dubnu 1414 existuje záznam o tom, že Jakoubek káže o přijímání podobojí.² Období od roku 1413 až do konce března 1414 můžeme tedy považovat za etapu, ve které Jakoubek pilně studuje Písmo svaté a církevní učitele, a kdy také došlo k jeho „objevení“ kalicha. Konečně 7. června na svátek Božího Těla, kdy Jakoubek káže o večeři Páně, uvádí ve známost církevní autority, o které se opíral při promýšlení laického kalicha. Ve zmíněné postile, která obsahuje i uvedené kázání, Jakoubek vepsal krátký traktát *Articulus pro communione sub utraque specie*, který vznikl nejspíše v srpnu roku 1414.³ Dílko obsahuje důvody k laickému kalichu navzdory pohoršení odpůrců.

V následujících týdnech po vzniku traktátu *Articulus* muselo také dojít k praxi v přijímání podobojí. Kdy k tomu došlo? Stalo se tak poprvé opravdu až 28. října 1414, jak se nás svými historickými, mnohdy však nepodloženými, teoriemi snaží přesvědčit historik F. M. Bartoš?⁴ Zadááme-li se nejprve do Husitské kroniky Vavřin-

---

¹ Viz J. SLADKÝ, *K počátkům utrakvismu v Čechách*, I. - Úvod do problematiky - teorie původu myšlenky kalicha, in: *Vinný kmen* č. 12, Brno 2013, s. 10-14

² M. ČEJKA, H. KRMÍČKOVÁ, *Nad dvěma utrakvistickými díly Jakoubka ze Stříbra*, in: *Dvě staročeská utrakvistická díla Jakoubka ze Stříbra*, Brno 2009, s. 5

³ *Tamtéž*, s. 6

⁴ Viz blíže F. M. BARTOŠ, *Čechy v době Husově 1378-1415*, Praha 1947, s. 397-398.

ce z Březové, zjistíme, že jsou zde uvedena tato bohoslužebná místa, kde poprvé bylo podáváno lidu při večeři Páně z kalicha: kosatel sv. Vojtěcha na Novém Městě, sv. Martina ve Zdi, sv. Michala a kaple Betlémská.⁵ Nic víc se zde ale nedozvíme. Navíc vzhledem k tomu, že ostatní dobové prameny⁶ si značně odporují, lze tvrdit, že „nejcennější zprávu mezi těmito prameny nám podává Husitská kronika Vavřince z Březové.“⁷

Nicméně historik F. M. Bartoš založil svou teorii na značně pozdním Rokycanově svědectví, ve kterém prý Hus ve snaze být opatrnější při zavádění laického kalicha, řekl Jakoubkovi: „Milý Kubo, nekvap s tím! Když se, dá-li bůh, vrátím, chciť věrně pomoci toho.“⁸ Bartoš tvrdil, že tento Rokycanův výrok se vztahuje pouze k univerzitní disputaci o laickém kalichu mistra Jakoubka. K tomu se přidržel Starých letopisů českých⁹, a na základě těchto poměrně chatrných pramenů bez jakékoliv další opory tvrdí, že Jakoubek vystoupil s kalichem až po Husově odchodu do Kostnice, což bylo 12. října 1414, a později svou představu dovádí až k úvaze, že k prvnímu podávání z kalicha došlo v neděli po Jakoubkově disputaci 28. října 1414.¹⁰ Tomuto datu, které mnozí i dnes slepě považují za počátek utrakvismu v Čechách, navíc „odporuje další pramen, a tím je traktát De purgatorio Mikuláše z Drážďan. Jeho editor R. Cegna poukázal na skutečnost, že Mikuláš mluvil o přípravách půdy pro podávání z kalicha ještě před odchodem Husovým do Kostnice.“¹¹

⁵ VAVŘINEC Z BŘEZOVÉ, Husitská kronika, Praha 1979, s. 11.

⁶ Např. Staré letopisy české tvrdí, že Jakoubek vystoupil s kalichem v době, když už byl Hus ve vězení. Viz Fr. ŠIMEK, Staré letopisy české, Praha 1937, s. 14.

⁷ H. KRMÍČKOVÁ, Studie a texty k počátkům kalicha v Čechách, Brno 1997, s. 25.

⁸ J. GOLL, Rokycanova Postilla, in: Časopis Muzea Království českého č. 53, roč. 1879, s. 65; k Rokycanově „znalosti“ o době počátků kalicha viz H. KRMÍČKOVÁ, Studie a texty..., s. 28-29.

⁹ Odkaz viz pozn. č. 6.

¹⁰ F. M. BARTOŠ, Čechy v době Husově..., s. 398; k Bartošově teorii počátků kalicha viz H. KRMÍČKOVÁ, Studie a texty..., s. 26-28.

¹¹ H. KRMÍČKOVÁ, Studie a texty..., s. 31.

Při pokusu o datování počátku utrakvistické praxe v Čechách musíme vyjít z bádání Heleny Krmíčkové, která objevila skutečnost, že totiž kvestie *De sanguine christi sub specie vini* byla Husem napsána ještě před jeho uvězněním 28. listopadu 1414.¹² A to z toho důvodu, že pro tento spis potřeboval Hus příslušnou literaturu, zejména díla pražských utrakvistů – *Collecta Mikuláše z Drážďan*, Jakoubkovu stěžejní kvestii *Quia heu in templis*, sbírku autorit *Authoritates*, a Jakoubkův menší spis *Pius Jesus*. Přeprava těchto spisů z Prahy do Kostnice, Husovy přípravy zvlášť v situaci, kdy byl zaměstnán především svojí při – to vše vyžadovalo čas, proto „musely tyto práce spatřit světlo světa nejpozději počátkem listopadu.“¹³

Praktický utrakvismus na základě současného stavu poznání můžeme tedy spojit s dobou ještě před Husovým odchodem do Kostnice 12. října 1414. Je možné, že to byl právě Mikuláš z Drážďan, který u svatého Michala v Praze ve Starém Městě se v „kázání Nisi manducaveritis obrátil ke svým spolubratřím s tolik naléhavou výzvou, že s největší pravděpodobností následovala realizace dosud jen teoreticky postulovaného kalicha pro laiky.“¹⁴

Je tedy naprosto zřejmé, že už nelze bez výhrad či nekriticky přijmout Bartošovu interpretaci počátků kalicha v Čechách a z toho vyplývající datum 28. října 1414, a to vzhledem k novým historickým poznatkům a s ohledem na nevěrohodnost pramenné základny F. M. Bartoše (*Rokycanova vzpomínka*, *Staré letopisy české*). Můžeme proto s klidným svědomím konstatovat, že k prvnímu vysluhování večeře Páně podobojí laikům došlo v Praze snad již na konci září, jistě však ještě před 12. říjnem 1414.

Příště budeme hovořit o Jakoubkově teologii kalicha, tolik rozdílné od Husova pojetí eucharistie, a také o prvních odpůrcích.

---

¹² M. ČEJKA, H. KRMÍČKOVÁ, *Nad dvěma utrakvistickými díly...*, s. 7n.

¹³ D. COUFAL, *Polemika o kalich mezi teologií a politikou 1414-1431*, Praha 2012, s. 21.

¹⁴ M. ČEJKA, H. KRMÍČKOVÁ, *Nad dvěma utrakvistickými díly...*, s. 8.

U Kristova stolu...

Malý teologický seriál o večeři Páně

2. Chléb Kristovým tělem, víno Kristovou krví...

Učedníci poslušni přání svého Pána se od nejstarších dob setkávají k eucharistické hostině. Lámou chléb a podávají kalich a v tomto jezení a pití mají podíl na Vzkříšeném Pánu. Současně o této památce Pána přemýšlejí a hledají odpovědi na otázky: Jak vysvětlit a pochopit onu zvláštní přítomnost Pána v eucharistii? Jak může být chléb tělem a kalich vína krví Páně? Různé doby a různé tradice se pokoušejí za pomoci různých pojmů vykládat zvláštní charakter Kristovy přítomnosti ve večeři Páně.

Od nejstarších dob napříč rozmanitými tradicemi prochází jedna společná myšlenka: Kristus je v eucharistii skutečně přítomen (reálná přítomnost). Při slavení eucharistie dochází k jakési tajemné proměně. Společenství církve se tak stává tělem Kristovým. Chléb a víno, nad nimiž církev vzdává díky, se stávají tělem a krví Krista. I když navenek se jejich vlastnosti nemění, nepřijímá se obyčejný chléb a obyčejné víno. Co činí eucharistii jinou? V čem tato JINAKOST spočívá?

Dlouhou dobu stačí pouhé konstatování, že chléb se stává pravým tělem a víno pravou krví Kristovou. Při čemž západní tradice v tomto procesu zdůrazňuje slova ustanovení. Děje se tak působením Božího slova. Východní tradice zdůrazňuje spíš vzývání Ducha svatého (epikléze).

Eucharistie dlouho označuje nejen chléb a kalich s vínem (eucharistické živly), ale také slavení církve i slavicí církev samotnou. Postupně se však důraz přesouvá především na chléb a víno a jejich spojení s Tělem a Krví Krista (živly).

Teprve IV. lateránský koncil (1215) formuluje výklad Kristovy reálné přítomnosti v eucharistii a proměnu, k níž při eucharistii dochází, za pomoci kategorií aristotelské filosofie jako transsubstanciaci (předpodstatnění). Aristotelismus rozlišuje u každé věci podstatu a případy. Při slavení eucharistie dochází Boží mocí k proměně podstaty chleba a vína v podstatu těla a krve Páně. Vnější vlastnosti jako např. chuť a barva, a vnější podoba však zůstávají beze změny. Nauka o transsubstanciaci nepopisuje mechanismus proměny, ale pouze za pomoci tehdy nejmodernější filosofie vyjadřuje Kristovu reálnou přítomnost ve svátosti. Nauku o transsubstanciaci římskokatolická církev znovu potvrdila na reformním koncilu v Tridentu (1551).

Vrcholně středověký důraz na eucharistické živly (adorace svátosti, eucharistické průvody a ve zlidovělé podobě také eucharistické zázraky jako např. krvácející hostie) vyvolává protireakci kritiků církve a její praxe. Někteří kritici ve své radikalitě popírají přítomnost těla a krve ve svátosti oltářní. Podle jejich pojetí, církví odsouzeného, zůstává i po slavení eucharistie zachována podstata chleba a vína (remanence). S těmito názory se setkáváme i u radikálnějších větví české reformace.

Reformace a z ní vzešlé církve zaujímají různé postoje a různá vysvětlení eucharistického tajemství. Česká reformace a její hlavní proud tvořený církví pod obojí vyznává reálnou přítomnost Těla a Krve Páně v eucharistických živlech. Právě v eucharistii se tak naplňuje Kristovo zaslíbení: „Hle, já jsem s vámi po všechny věky až do skonání světa.“ (*Mt 28, 20*). Utravistická církev slaví Svátek Těla a Krve Páně (Božího Těla) a pořádá eucharistické průvody. Přesto klade český utravismus 15. a 16. století hlavní důraz na přijímání svátosti. Kristus ji ustanovil, abychom ji jedli a pili. Přijímání - a to co nejčastěji a pro nejrozličnější věkové skupiny včetně nejmenších dětí - je nezbytné pro spásu duší i obnovu církve.

Česká konfese jako společné vyjádření reformačních církví v Českém království (1575) hovoří o chlebu jako pravém těle Krista za nás daném a zrazeném a o vínu v kalichu jako pravé krvi Pána.

Luterská tradice přijímá svátostné živly jako tělo a krev Páně. Při výkladu Kristovy přítomnosti nepoužívá pojmů substance a transsubstanciacce, ale vychází z představy ubiquity (všudypřítomnosti) Kristova těla jak na nebi ve slávě, tak současně i na zemi ve svátosti.

Kalvinismus a některé další proudy reformace pojmají večeři Páně symbolicky. Chléb a víno nejsou skutečným tělem a krví Páně, nýbrž jeho symboly.

Církev reformace se v otázce výkladu eucharistické přítomnosti neshodly. Překonání tohoto a dalších rozdělení církví reformace sleduje až tzv. Leuenberská konkordie (1973). Ta formuluje základní přístup k večeři Páně takto: „Ve večeři Páně vzkříšený Ježíš Kristus dává sám sebe ve svém těle a své krvi, skrze slovo svého zaslíbení s chlebem a vínem. Poskytuje nám tak odpuštění hříchů a osvobozuje nás k novému životu z víry. Dává nám znovu zakusit, že jsme údy jeho těla. Sílí nás ke službě lidem.“

Zbývá ještě zmínit některé novější trendy ve výkladu Kristovy reálné přítomnosti v římskokatolickém prostředí. Vedle transsubstanciacce, která zůstává oficiálním výkladem, navazují někteří teologové na moderní debatu o novém chápání významu symbolu v náboženství. Eucharistickou proměnu vyjadřují pomocí kategorií současné filosofie a hovoří o transsignifikaci (ustanovení nového smyslu eucharistických znamení) či transfinalizaci (ustanovení nového účelu této potrawy). O těchto pokusech více ve studii Edwarda Schillebeeckxe nazvané *To čiňte na mou památku*.

Rozvoj ekumenického hnutí, jehož jedním z hlavních cílů je společné slavení a přijímání večeře Páně, přispěl i ke společné teologické reflexi křtu, večeře Páně a ordinované služby. Výsledek

teologických rozhovorů světové ekumeny (Komise pro víru a řád) obsahuje tzv. konvergenční dokument z Limy (1982).

V roce 2002 přijala Česká biskupská konference dokument Společenství ve svátostech s křesťany jiných církví, kterým se na základě tzv. ekumenického direktáře stanovují podmínky, při nichž může nekatolík výjimečně přijímat svátosti v katolické církvi. Minimální věroučná podmínka pro takové přijímání zní: „Pro řádné přijímání eucharistie je potřebná minimálně víra přijímajícího, že se nám ukřižovaný a oslavený Pán Ježíš Kristus, v eucharistii skutečně přítomný, dává jako dárce a dar pod způsoby chleba a vína, a tak buduje svoji církev.“ Domnívám se, že tato formulace nabízí dobré východisko pro hledání společného pohledu na tajemství eucharistie.

Postojům, které v otázce eucharistie a eucharistické přítomnosti zaujímala a zaujímá naše církev, bude věnován další díl našeho teologického seriálu.

Petr Šandera
farář v Kuřimi

Vrzení

Už i moderní filosofie došla k závěru, a to v Heideggerově fenomenologii, že každý z nás je sem, do tohoto světa, jaksi „vržen“. To je sice pěkné, ovšem je to pouze nové, moderní východisko úvah. Možná se tím lidstvo jako celek o krůček někam posune, ve skutečnosti je ale jistě jenom jedno (což fenomenologie sama potvrzuje) – je to pouze další otázka, jiný start v pátrání po smyslu bytí. Co s tím dál? (Před odpovědí na otázku ještě pro zajímavost: Martin Heidegger byl žákem Edmunda Husserla, významného prostějovského rodáka).

Odpověď na otázku nám dává Ježíš (*J 17*).

Z Ježíšova slova, ze Slova, víme tedy to samé: Otec nás nechává zde, v tomto světě. Ale víme také, že se od tohoto světa máme určitým způsobem distancovat. Máme se chránit od zlého, co z tohoto světa pochází (*1Te 5*). Zatím nevíme nic moc konkrétního. K odpovědi na otázku, jak naložit s naším „vržením“ do světa, je to ještě málo. Co by nám mohlo pomoci?

Je na světě spousta věcí, které ukazují člověku ten „správný“ směr. Mohou to být vznešené ideály, kvalitní umění, morálka, vzdělání, dobrá výchova. Všechny tyto věci ale mají své limity. Ba co víc, místa, kde tyto limity začínají, mohou být pro kohokoli z nás také počátkem zotročení, pokud tyto limity nepochopíme a neuvědomujeme si je. A je tu i jiná potíž: do světa můžeme být vrženi takovým způsobem, že všechny tyto pomocné ukazatele mohou být mimo dosah našeho života. Jsme snad potom ztraceni?

1. Korintským 2:

¹² My jsme však nepřijali ducha světa, ale Ducha, který je z Boha, ...

Jan 17:

¹⁵ Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od zlého.

¹⁶ Nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa.

Jistěže ne. To podstatné zůstává v nás, v nás samých, uvnitř našich srdcí (*1K 2*).

Uvědomujeme si skutečně a každodenně, že do nás život vdechl Bůh? Snad ano, věřil bych tomu, když se po většinu svých životů zabýváme sami sebou, svými pocity a potřebami. Může to potom být součástí našeho zájmu. Ale uvědomujeme si skutečně při každém setkání s kterýmkoliv člověkem, že i v něm uvnitř je jiskra života darovaná od Boha? Myslím, že to už může být horší. Každý, koho potkáme, je nám velmi blízko, protože je v něm tentýž Boží Duch jako v nás samých. Nebo si snad nemyslíme, že Duch nemůže přebývat v každém lidském stvoření?

Lukáš 18:

¹⁷ Amen, pravím vám, kdo nepřijme království Boží jako dítě, jistě do něho nevejde.“

1. Tesalonickým 5:

²¹ Všecko zkoumejte, dobrého se držte,

²² zlého se chraňte v každé podobě.

kovat s takovým člověkem může být pro nás „ztráta času“. Nikoliv ovšem proto, že by sám onen jedinec za to nestál, ale prostě proto, že někdo jiný ten klíč dostal a je to mocen udělat snadněji a lépe místo nás.

A vůbec, máme každý z nás takový klíč sami pro sebe? Jsme schopni najít v sobě to, co do nás Bůh vložil? Najít to v takové čistotě, abychom se mohli vůbec ukázat před

Boží tváří jako ono dítě (*L 18*)?

Pomodleme se tedy každý sám za sebe i za své blízké, abychom se dokázali stranit všeho, co nám v tomto světě brání jít za naším Stvořitelem.

Je pravda, že v některých lidech je opravdu těžké pro nás najít Boží stopu. To ale vůbec neznamená, že tam není. To jsme možná zrovna jen my nedostali ten správný klíč, abychom druhého člověka pochopili. Možná, že dál komuni-

Žalm 37:

⁸ Odlož hněv a zanech rozhořčení, nevzrušuj se, ať se nedopustíš zlého, ⁹ neboť zlovolníci budou vymýceni, ale kdo naději skládá v Hospodina, obdrží zemi.

Amen.

POSLEDNÍ VEČEŘE

Ježíš zasedl se svými učedníky k slavnostní večeři, které Židé říkají "Pascha". Je to hostina, při které si připomínají, jak Bůh vysvobodil Mojžíše a všechny Izraelity z Egypta.

Ježíš svým učedníkům řekl, že od nich brzo odejde.

Potom vzal chléb, poděkoval Bohu, lámal ho a podával učedníkům se slovy: "Vezměte si a jezte. To je mé tělo."

Pozorně si prohlédni tyto věci, které se týkají Ježíšovy Poslední večeře. Potom časopis zavři a vyzkoušej, kolik věcí sis zapamatoval.

Potom pozvedl kalich s vínem, poděkoval Bohu a podal kalich učedníkům: "Vezměte a pijte," řekl "toto je má krev. To dělejte na mou památku, až od vás odejdu."

Ježíšovi učedníci nerozuměli tomu, co říkal. Kam by měl Ježíš odejít? Mezitím se tiše vytratil z místnosti Jidáš. Šel za Ježíšovými nepřáteli, aby Ježíše zradil.

Vybarvi zbytek obrázku Poslední večeře.

☐ Spočítej Ježíšovy učedníky na obrázku. Výsledek napiš do polička. Zakroužkuj Jidáše.

☐ Napiš, kolik talířů jsi našel na stole.

☐ Napiš, kolik je na stole bochníků chleba?

☐ Na obrázku není dost pomerančů pro všechny lidi u stolu. Napiš, na kolik lidí pomeranč nezbude?

Rozhovor s bratrem patriarchou Tomášem Buttou

Brněnská diecéze vyhlásila tento církevní rok Rokem večeře Páně – v říjnu tomu bude 600 let od prvního vysluhování podobojí. Vzhledem k tomu, že naše církev se hlásí k odkazu české reformace, je toto výročí jistě významné. Co ale znamená pro Vás osobně?

Toto výročí pro mě osobně znamená vnitřní soustředění na jedinečný dar svátosti večeře Páně, ve které Ježíš Kristus daroval církvi a každému věřícímu sám sebe. Není to v žádném případě pouze historické téma, ale současné, aktuální teologické a spirituální. Výročí celého roku soustředěného na svátost večeře Páně, jak to pojala brněnská diecéze, je možností pro nás duchovní i pro laiky nahlížet na jedinečné tajemství Kristovy hostiny z více stran a různými způsoby. Praktickým cílem této eucharistické soustředěnosti je obnovování vztahu s Ježíšem Kristem. Výročí je podnětem k prohloubení našeho bohoslužebného života a svátostné praxe v náboženských obcích v naší církvi, která na utrakvismus svým způsobem navazuje. Případně se může týkat i slavení svátosti večeře Páně, pokud je to možné, v ekumenickém rozměru.

Naše bohoslužba má, na rozdíl například od striktně protestantských církví, dva vrcholy: kázání (výklad slova Božího) a večeři Páně. To ji do jisté míry spojuje jak s tradicemi katolickými, tak protestantskými. Jak vy tuto skutečnost vnímáte, jaké klady (eventuálně i možné zápory) to přináší?

Středem bohoslužby je Ježíš Kristus, který k nám přichází ve zvěstování a ve svátosti večeře Páně. Kázání a slavení večeře Páně patří k sobě. Ačkoliv v dějinách křesťanství večeři Páně – eucharistii učinil podstatou mše římský katolicismus a kázání zase

protestantismus. Právě v husitství se obojí jedinečným způsobem doplňuje. V české reformaci kázání v mateřské srozumitelné řeči a přijímání večeře Páně – nejprve časté podjednou, a pak podobojí – se projevovalo souběžně. A ve čtyřech pražských artikulech – základním husitském programu – je jak požadavek svobodného kázání Božího slova, tak i přijímání svátosti oltářní podobojí. To je také určitě jedinečným vkladem Liturgie podle dr. Karla Farského, že obsahuje obojí – slovo a svátost, a toto obojí je vzájemně propojeno v jediný celek. To ale také znamená, že při veškeré, jistě dobře míněné a správné soustředěnosti na eucharistickou úctu a zbožnost v tomto roce, nesmíme zapomínat na Písmo svaté, na jeho výklad i kvalitu kázání.

Vazby na různé tradice pak otevírají i další otázku: zatímco naše Základy víry vidí přítomnost Ježíše Krista ve večeři Páně v podstatě „protestantsky“ (viz ot. 330-332), jednotliví duchovní to vnímají rozdílně, někteří jako duchovní přítomnost, jiní reálnou ve chlebě a víně. Nevidíte problém v tom, že v jedné náboženské obci je to věřícím vykládáno tak a v další jinak? Je dobré, že i v takto závažných věcech je respektován náš příslovečný důraz na svobodu svědomí?

Skutečně se to tak může jevit při čtení některých formulací našeho věroučného dokumentu Základů víry. V případě večeře Páně obsahují výklad spíše protestantský, přísně kalvínský či radikálně tábořský a mají značně polemický ráz. A to je ještě zřejmější v otázce č. 245, kdy je řečeno, že uctívání chleba a vína se může stát dokonce modloslužbou a porušením druhého přikázání Desatera o nezobrazitelnosti Boží. Domnívám se, že můžeme tyto výklady nahlížet ještě jinak. A sice jako výraz důsledného biblického personalismu teologa prof. Zdeňka Trtíka, který je hlavním autorem Základů víry. To, co je zásadní i při večeři Páně, je osobní nepředmětný vztah k Bohu v Ježíši Kristu. V tomto personalistickém

pojetí nejen hostie, ale dokonce ani Bible se nesmí stát předmětem uctívání. Ale jen Bůh sám, který je Duch, tedy „věčný nepředmětný subjekt“, má být uctíván. Tradičně se v teologické diskusi rozlišuje předmětná přítomnost a osobní přítomnost Krista ve svátosti večeře Páně. Zatímco v římském katolicismu je vztažena pozornost více na předmětnou přítomnost v chlebu a vínu, v evangelické teologii je preferován osobní vztah, víra. Zdeněk Trtík ve svém pozdějším komentáři k Základům víry ze 70. let dvacátého století rozšiřuje svůj personalistický pohled i na předmětnou stránku Kristovy přítomnosti ve svátosti večeře Páně. Chléb a víno mají zcela jedinečnou zprostředkující úlohu. Stávají se „prostředkem“, „středem“ jeho přítomnosti. Osobní vztah víry k Bohu skrze Ježíše Krista zůstává výchozím přístupem k tajemství večeře Páně ve smyslu výroků z pozoruhodné 6. kapitoly Janova evangelia. V každém případě se jedná o tajemství, ke kterému je možné přistupovat z více úhlů pohledů. Pokud není v našich někdy velmi emotivně vypjatých rozhovorech o večeři Páně láska, tak nechápeme, že právě o ni jde.

A poslední otázka: následující církevní rok bude rovněž jubilejním, a to ještě výrazněji – 600 let od upálení Mistra Jana Husa. Můžete již teď prozradit, co k tomuto výročí naše církev chystá?

Za významné pokládám, že na sklonku loňského roku jsme podepsali s Českobratrskou církví evangelickou dohodu o spolupráci a vyjádřili jsme tím, že chceme v přípravách významného Husova jubilea postupovat společně. Připravuje se především v komisích obou církví akce v Praze, která se bude konat v předvečer 5. července a během celého dne i večer 6. července na Staroměstském náměstí a v přilehlých kostelích – chrámu sv. Mikuláše, evangelickém Salvátoru, v kostele sv. Martina ve Zdi i v Betlémské kapli. Akce má název „Husovské slavnosti 2015“. Další tradiční místa, kde budou probíhat slavnosti, jsou Husinec, Kozí Hrádek,

hrad Krakovec a Praha – univerzita. Bude jistě uspořádána také pouť do Kostnice, která ve velkém stylu připomíná jubileum středověkého koncilu jako evropské události. Naše církve převzala ve spolupráci s Ministerstvem kultury odpovědnost za zajištění nové výstavy a obnovy Památníku Mistra Jana Husa v Husinci. Kurátorem výstavy je prof. Jan B. Lášek, děkan Husitské teologické fakulty UK. Zajímavá spolupráce byla navázána se sochařskou a kamenickou školou v Hořicích, kde vznikají plastiky pro Kostnici, Husinec a pro další místa. Již v roce 2012 jsme vydali publikaci s názvem „Mistr Jan Hus v proměnách času a jeho poselství víry dnešku“. Zpracoval jsem stručnou vzdělavatelskou publikaci „Seznámení s Mistrem Janem“, která obsahuje ukázky z Husových spisů. Chystáme vydání knížky pro děti, kterou napsala sestra Jana Krajčírková. Doprovodí ji ilustrace od sestry Jany Wienerové. Bude vydán komiks pro mládež a další tisky tak, aby byly k dispozici pro různé skupiny. Jubilejní Husův rok je pro nás příležitostí vstoupit jako církve do veřejnosti. Nabízí se spolupráce na akcích nejen mezinárodních, celonárodních, krajských, ale i na místní úrovni. Nebylo by moudré koncentrovat všechny akce na 6. července. Dnes se mluví o tom, že je potřeba překonat v pohledu na Mistra Jana Husa „stereotypy“. Záleží velmi na tom, jak budeme v církvi schopni porozumět Husovi a jak ho budeme interpretovat dnes. Není na místě ani kritické pohrdání ani nekritické obdivování ani promítání do něho svých vlastních představ a zájmů. Pro mě je Hus předně učeník, služebník a svědek Ježíše Krista a jeho evangelia. Jako takový nám má co říci i v dnešním čase.

Děkuji za rozhovor.

Miroslav Kubíček

Písemnosti Adolfa Mádra a Jarka Pavlíka

Archivy ve svých depozitářích shromažďují písemnosti nejen organizací a institucí, ale také jednotlivých osob. Takové soubory se označují jako pozůstalost nebo osobní fond a vznikají zpravidla rodinným odkazem. Archiv brněnské diecéze uložený v jejím sídle přijal v posledním čase dva takové osobní fondy: Adolfa Mádra a Jarka Pavlíka.

Adolf Mádr (1923-1968) byl bezesporu významnou osobností poválečné generace církve, oddaným knězem, jenž nedlouhý čas, který byl vyměřen jeho životu, dokázal využít naplno. Po krátkém působení v Hrušovanech u Brna (1948-1950) byl osmnáct let farářem v Brně-Židenicích (1950-1968), a z tohoto období také pochází většina písemností předaných archivu synem Vitem Mádrem. Najdeme v nich různé studijní a teologické materiály v češtině i němčině, rukopisy textů určených pro Český zápas či původní autorskou tvorbu zahrnující povídky, dramatické pokusy a pohádky, některé vzniklé ve spolupráci s přítelem a kněžským soupутníkem Zdeňkem Svobodou. O šíři kontaktů Adolfa Mádra vypovídá svazek korespondence, cenným studijním zdrojem může být soubor kázání dochovaný z celé doby jeho pastýřské služby.

S židenickou farností byl úzce svázán také **Jarko Pavlík** (1928-2012), dlouholetý archivář zdejší náboženské obce, který svůj zájem o historii zhmotnil především v monografii o rodné Hrubé Vrbce. Písemná pozůstalost není rozsáhlá, přesto dokládá Pavlíkovu publikační píli v církvi i v brněnském místním tisku. Nejcenější součástí osobního fondu je patrně soubor fotografií vztažujících se k jeho otci, prvnímu židenickému faráři Karlu Pavlíkovi,

který na počátku 20. let stál u zrodu církve na Kroměřížsku a byl zakladatelem náboženské obce ve Zborovicích.

Marcel Sladkowski

Farář Karel Pavlík slouží bohoslužby pod širým nebem ve Zborovicích, kolem r. 1922.

Tři nabídky z Betanie – křesťanské pomoci

Nestátní nezisková organizace Betanie – křesťanská pomoc, která vznikla před 20 lety na půdě ČČSH a dnes nabízí po celém Brně a okolí registrované (a tudíž kontrolované a cenově dostupné) terénní i pobytové sociální služby, přichází se zajímavou nabídkou. Tým našich kvalifikovaných pečovatelek je připraven pomoci s péčí o seniora v domácnosti. Škála možných úkonů je široká, od pomoci při osobní hygieně či přípravě stravy, přes zajištění nákupu, praní, žehlení, doprovod k lékaři nebo jen na vycházku do parku. Pokud byste měli o naše služby zájem, stačí kontaktovat vedoucí pečovatelské služby Bc. Ditu Kozákovou na telefonních číslech 532 162 301 nebo 606 156 848.

Rodinným příslušníkům, kteří doma pečují o seniora a řeší problém, kdo je zastoupí například po dobu dovolené, nebo když budou nuceni podstoupit plánovaný lékařský úkon, pomůžeme obtížnou situaci vyřešit. V našem Domě důstojného stáří v Brně-Maloměřicích nabízíme seniorům možnost krátkodobých pobytů na jednolůžkovém tzv. V. I. P. pokoji, jenž je vybaven elektrickým polohovacím lůžkem, samostatným WC, sprchou, kuchyňskou linkou a televizním přijímačem. Ubytovaným klientům je u nás poskytována nepřetržitá sociální péče sedm dní v týdnu, zajištěna je samozřejmě i celodenní strava. Příbuzní si tak třeba u moře mohou

být jisti, že o jejich babičku či dědečka bude v Betanii dobře postaráno a mohou starosti o ně na chvíli pustit z hlavy. V případě zájmu o krátkodobý pobyt kontaktujte ředitelku Betanie – křesťanské pomoci Ing. Jitku Bednářovou na telefonním čísle **545 230 775** nebo

elektronickou poštou na adrese ***dds.brno@volny.cz***.

Třetí nabídka z Betanie se týká rekondičních pobytů pro seniory, s jejichž pořádáním má Betanie také již letité zkušenosti. Týdenní pobyty v přírodním či lázeňském prostředí za velice příznivou cenu přinášejí příjemné zpestření života všech dříve narozených, kteří se ještě nechystají do starého železa. Součástí denního programu rekondičních pobytů je duchovní zamyšlení i fyzické cvičení, takže se po návratu v příjemném prostředí vrací zotavené tělo i duše. V letošním roce připravujeme pobyty dva, na jaře v Jánských Lázních a na podzim v Luhačovicích, a informace o nich, včetně formuláře přihlášky, najdete na adrese:

www.betanie.eu.

Pozvánky

Akademický klub Tábor zve na pravidelná setkání, která se konají v prostorách Setkávání ve 3. poschodí na Joštově 7, Brno. Začátky jsou vždy ve 14.30 hodin, vchod je z ulice Česká. Těšit se můžete na tyto akce:

11. dubna 2014 – Mgr. Jana Šilerová: Masaryk a ženy

9. května 2014 – ThMgr. Milan Klapetek:
Zkušenosti a emotivita

13. června 2014 – téma zatím nestanoveno

Letní tábory v Příbyslavi

Opět také chceme pozvat děti a mládež na letní tábory.

SETKÁNÍ MLÁDEŽE

ve věku od 13 let se koná
26. července až 2. srpna 2014.

SETKÁNÍ DĚTÍ

ve věku asi 8 až 13 let se koná
9. až 16. srpna 2014.

CENA ZA TÝDENNÍ POBYT

u obou táborů je 1.000,- Kč.
Nástup je v sobotu odpoledne.

KONTAKT pro další informace:

František Tichý, Komenského 20, Jihlava,
mobil: 736265817, **e-mail:** frantisektichy@email.cz

Doporučujeme ...

Hans Küng – Ježíš

Brněnské nakladatelství Barrister a Principal vydalo před nedávnem knihu známého katolického teologa **Hanse Künga „Ježíš“**. Autor zde pro něj typickým, tedy pro někoho poněkud provokujícím způsobem, otevírá otázky kolem Ježíše historického i Ježíše víry. Uvádíme zde text z přebalu knihy:

Je hodné zamyšlení, čím to je: že po pádu tolika bohů v našem století je zjevné, že ten, který ztroskotal na svých nepřítelích a který byl po celou dobu svými vyznavači stále znovu zrazován, je pro bezpočet lidí stále ještě nejvýraznější osobou dlouhých lidských dějin: neobvyklý a nepochopitelný v mnoha ohledech. Je nadějí pro revolucionáře i evolucionisty, fascinuje intelektuály i antiintelektuály. Vyzývá schopné i neschopné. Pro teology, ale i pro ateisty je stále novým podnětem myšlení. Pro církve příležitostí ke kritickému sebezpytování, jestli jsou jeho náhrobkem nebo živoucimi svědky a jestli ekumenicky vyzařují nade všemi církvemi až po judaismus a jiná náboženství.

Gándhí: „Říkám všem hinduistům, že jejich život bude ne-naplněný, když nebudou s hlubokou úctou studovat také Ježíšovo učení.“

O to naléhavější se nyní stane otázka pravdivosti: který Kristus je ten skutečný? Ani jednoduchá odpověď: „Buď přátelský, Ježíš tě miluje,“ nám nepomůže. V žádném případě ne natrvalo. Snadno to může být nekritický fundamentalismus nebo pietismus v hippie hávu. A kde se staví na pocitech, tam může být jméno libovolně zaměňováno: místo Che Guevary s image Ježíše, Ježíš s image Che Guevary a znovu naopak. Otázka pravdy bude muset

být precizována, postavena mezi Ježíše dogmatismu a Ježíše pietismu, mezi Ježíše protestu, akce, revoluce a Ježíše pocitů, senzitivity, fantazie: Kristus snů, nebo Kristus skutečnosti? *Výsňný*, nebo *skutečný* Kristus?

Gabriela Ivana Vlková – Izajáš

Svědectví o vítězíci důvěře

Knihy – rozhovory, které vznikají z iniciativy **Petra Vad'ury**, jsou v křesťanských kruzích již téměř pojmem. Připomeňme například rozhovory, které dělal s Janem Hellerem, Petrem Pokorným, Janem Sokolem či Jiřím Benešem.

Nakladatelství Vyšehrad společně s Kalichem teď vydalo další z těchto rozhovorů, tentokrát s děkankou Cyrilometodějské teologické fakulty UP v Olomouci, **RNDr. Gabrielou Ivanou Vlkovou, Th.D.:** „**Izajáš – Svědectví o vítězíci důvěře**“. Jedná se o nesmírně fundovaný, zároveň ale velmi zajímavý a čtivý výklad Izajášova proroctví. V naší diecézi jsme se doposud, díky našim vzděláváním, měli možnost setkat s dílem Jiřího Beneše „Ozvěny Izajášova volání“, srovnání těchto dvou knih bude jistě zajímavé.

Petr Doležal: Solidus

2. místo v I. kategorii literární soutěže

*Cesta je dlouhá, strastná, úmorná,
číhají na ní šelmy pohané,
nebe se spiklo, žene do černa
a stromy pláčou větrem zmítané.
Poklad si nesou skrytý v bezpečí
pod houní v truhle zlatem zdobené
napospas žvlům tiše, bez řeči
do cizí země bohu vzdálené.
Za zády Soluň, milou otčinu,
vpředu se klene limbu temnota,
Moravou zovou onu končinu.
Jeden je Crha, druhý Strachota.*

Po dlouhé cestě je všechno bolelo. Sice je sem pozvali, ale uvítání nebylo nijak vřelé. Všude po cestě viděli modly, které se od těch pohanských lišily snad jen tím, že jim nad hlavou svítila svatozář. A jen On věděl, zda je tam doplnili poté, co jejich kníže nařídil uctívat jediného pravého boha, nebo to byly novodobé pohansky ztvárněné podoby světců. I atributy, kterými se jednotlivé postavy pyšnily, vypadaly, jako by je tam někdo neumělou rukou tak vzdálenou uměleckému citění původního umělce dotvořil až po změně náboženského větru.

Ale co byly kozlí nohy svatého Augustina s mušlí a orlem nebo hřeben svatého Blažeje, který vypadal jak panova flétna, proti nevraživým pohledům vesničanů, co lemovali cestu, po níž jeli k hradišti. O jejich vřelé křesťanské víře se dalo s úspěchem pochybovat. Všechno to bylo spíše výsledkem nařízení shora. Konstantin si uvědomil, že je čeká ještě spousta práce, než tu budou jednoho dne stát tito lidé nebo jejich děti a z očí jim nebude číšet přinejmen-

ším nezájem a nutnost povinnosti, pokud ne přímo nechut', nýbrž pravé křesťanské láskyplné nadšení. Ano, přišli právě v čas. Oni to sice neví, ale zoufale touží po Božím slovu a moudrosti, kterou jim přinášejí. Pole neorané, jež ušlechtilými plody Boží lásky osejí. Byl možná spokojenější, než kdyby tu našel vyprahlá, po Slovu hladovějící srdce, která jejich práci bez výhrad přijmou, jak sliboval Rostislav. Vždycky ho bavila hlavně ta misionářská část téhle práce.

Metoděj to všechno vnímal trochu praktičtěji. Jako bývalý politik s vojenskou výchovou o těchto lidech přemýšlel spíš se skrytým respektem. Kolik by se jich na ně muselo vrhnout, aby je strhli z koní, kolik by jich stačilo, aby byli ukamenováni, či kterou formu mučednické smrti by jim byly schopni ve své nevědomosti nadělit. Samotného ho to překvapilo. Jak byl najednou tvář v tvář těm zarputilým pohledům polovičních pohanů věčný. Ano pohanů, ani na okamžik nezapochyboval, že každý z nich má doma z hlíny uplácanou sošku nějakého osobního bůžka. Jasně, že tu stojí jen proto, že musí. A koukají na tu utrmácenou skupinu cizinců, kteří jim přišli z vůle jejich vladyky něco vnucovat. Tohle bude o moc těžší než jejich cesta do Chazarské říše. I když s sebou vezou pár Klimentových ostatků, ty je nejspíš neuchrání před dobře mířeným kamenem. A tihle lidé podle všeho hází přesně, blesklo mu hlavou.

Špalír se táhl tak hodinu cesty. Možná, kdyby neposlali nikoho dopředu, mohli si tuhle zkušenost ušetřit. I za cenu méně honosného přijetí, ale vladyku by tím jistě rozhněvali. Je důležité prokázat císařovým poslům patřičnou úctu, tak to prostě tihle bratři ve víře cítí. Rostislavův majestát by to urazilo. Jsou prostě věci, které obejít nejde a jednou z nich je tahle ulička plná nerozhodné nevraživosti a vidlí, kos, hrábí a karabáčů vladykových pohůnků.

„Crha a Strachota!“ skandoval dav poháněný několika nastrčenými rozdmýchávači vášní.

„Rozumíš jim?“ otočil se Metoděj na Konstantina.

„Jistě, bratře. Provolávají naše jména v tom svém jazyce. Nezní to špatně, co myslíš?“ usmál se a vztáhl k jednomu ze skandujících nuzáků ruku. „Bůh buď s tebou, bratře!“ Strážný s bičem za ním se napřáhl, aby byl připraven v pravý čas zasáhnout. Zkoprnělý vesničan, který se jen jednou v životě dotkl někoho tak mocného, tehdy před lety, když přijímal křest z rukou franského kněze, se ani nepohnul. Konstantinova dlaň spočinula na krátký okamžik na jeho temeni a pár slůvek z jeho úst znělo jako požehnání. Strážce za ubožákovými zády to ale nepochopil a švihl bičem. Muž klesl na kolena k zemi z Konstantinova dosahu. Zařval a svalil se do prachu cesty.

Konstantin seskočil z muly a sklonil se nad ubožákem. Učencův pohled se střetl s pohledem raněného zvířete zahnaného do kouta. Jen okamžik předtím, než zaútočilo. Jako vlk vystresovaný absencí smečky. Škrábl ho do natažené dlaně. Strážce nevěděl, co má dělat. Napřáhl se k další ráně, ale Konstantin ho gestem zastavil. „Ne!“ zvolal naléhavě. „Nenáleží ti odplata, stejně jako tvůj hněv. Bůh, jen ten jediný má moc soudit, proto utiš své rozhořčení a ponech člověka jeho ubohé přirozenosti.“

Moc mu nerozuměl, ale pochopil, že bič už použít nesmí. Smotal ho, zavěsil za pas a pak se vši vehemencí, jíž mu s jeho novou vírou svěřil vladyka, když mu přikázal udržet pořádek, kopl vystresovaného ubožáka do slabin. Ten se svalil jako podřatý.

Metoděj se zavrtěl v sedle. „Ne, zůstaň, bratře, kde jsi. Tohle musím vyřešit sám,“ požádal ho Konstantin jemně. Zle se podíval na strážce, který pod tíhou jeho pohledu zacouval daleko od cesty. „Trochu se nám to vymklo, co příteli?“ konejšil chudáka a pomáhal mu zpět na nohy. „Nejdříve ze všeho se budeme muset pořádně naučit soucitu. A také Boží lásce,“ přemýšlel nahlas. Pak dokončil požehnání, vyhoupl se opět do sedla a pokračovali tím dlouhým špalírem k hradišti.

„Našeho přítele už přešly bolesti,“ poznamenal Metoděj, když ubožákovo sténání za jejich zády utichlo.

„Ano, to je jedna z věcí, které jsem se naučil jako první,“ usmál se Konstantin, „chceš-li někoho přimět, aby tě poslouchal, dej mu k tomu důvod.“

„Neřekl bych, že na něj tvé požehnání nějak zvlášť zapůsobilo.“

„Ani já ne, zatím, ovšem podobenka císaře Michaela na jeho solidu se účinkem neminula.“ Mrknul na překvapeného Metoděje.

„Ty jsi mu dal peníze? Myslíš, že mu ta mince přinese štěstí?“

„Pokud o ní nebude mluvit, tak jistě. Ostatně, já mu ji nedal jako bolestné, nýbrž jako investici do jeho spasení. Zdálo se mi, že chléb by zatím ještě nebyl jako Boží dar to pravé.“

„Myslíš, že pochopí, až uslyší Slovo ve svém rodném jazyce? Není pro ně příliš pozdě?“ zeptal se Metoděj.

„To, co jsme jim přivezli je víra, její pochopení, naděje a spása, bratře.“ Poklepal Konstantin na dřevěnou schránku, kde byly ukryty jejich překlady Písma. „A pokud by bylo příliš pozdě pro ně, jsou tu jejich děti a děti jejich dětí, které jim zpětně díky tomu správnému pochopení Boží lásky dodají touhu po spasení. Nikdy není příliš pozdě. Ani pro nás.“

Výročí a narozeniny

Helena Ladičová – 28. června (70 let)
kazatelka z povolání v NO Blansko

Mgr. Milena Cicálková – 30. června (65 let)
farářka v NO Havlíčkův Brod

Lenka Martelliová – 23. srpna (35 let)
jáhenka v NO Brno - Černovice

BLAHOPŘEJEME.

Datový plán

Květen:

- 3. 5. – kurz základů teologie
- 6. 5. – modlitba Taizé (Botanická)
- 9. a 10. 5. – Jarní kuropění
Diecézní setkání malých zpěváků
- 10. 5. – zasedání Ústřední rady
- 15. 5. – vikariátní konference duchovních Brno
- 17. 5. – vikariátní shromáždění Vysočina
- 20. 5. – modlitba Taizé (Prostějov)
vikariátní konference duchovních
Východní Morava
- 23. 5. – Noc kostelů
- 25. 5. – ukončení sbírky na diecézní diakonii
- 26. 5. – jednání Diecézního revizního finančního výboru
- 29. 5. – Oslavení Páně
- 31. 5. – zasedání Diecézní rady
Den generací
Diecézní setkání (Brno – Lipová)

Červen:

- 2. až 4. 6. – synoda Brněnské diecéze
- 3. 6. – modlitba Taizé (Botanická)
- 7. 6. – kurz základů teologie
- 8. 6. – Boží hod svatodušní
bohoslužby do rozhlasu – Olomouc
sbírka Dr. Karla Farského (na Škodějov)

- 14. 6. – zasedání Ústřední rady
jednání Diecézního kárného výboru
- 15. 6. – svátek Boží Trojice
- 17. 6. – modlitba Taizé (Prostějov)
- 21. 6. – zasedání Církevního zastupitelstva
- 23. až 25. 6. – teologická konference
- 28. 6. – Pout' na Sázavu

Červenec:

- 1. 7. – modlitba Taizé (Botanická)
- 1. až 7. 7. – příměstský tábor v Kroměříži
- 6. 7. – Mistr Jan Hus – *bohoslužba, Husova sbírka*
Mistr Jan Hus – *bohoslužba, televizní*
a rozhlasový přenos z Betlémské kaple
- 8. až 12. 7. – duchovní cvičení
- 19. až 28. 7. – pout' důvěry do Taizé
- 26. až 2. 8. – setkání mládeže v Přibyslavi

Srpen:

- 5. 8. – modlitba Taizé (Botanická)
- 2. až 9. 8. – setkání dětí v Přibyslavi (NO Kroměříž)
- 9. až 16. 8. – „Vápenná“ – setkání dětí ve Skavsku
setkání dětí v Přibyslavi

Vinný kmen

občasník Brněnské diecéze číslo 13

Vydala Brněnská diecéze Církve československé husitské
v roce 2014

© Brněnská diecéze CČSH

Redakční rada: šéfredaktor: Marcel Sladkowski,
členové: Miroslav Kubíček, Petr Šandera, Michaela Kubíčková,
Michal Hvězda, Šárka Chytilová, Pavel Pospíšil

Sazba a tisk: Tiskové středisko DR CČSH v Brně.
Fotografie neoznačené autorem pochází z archivu DR.

Určeno pro vnitřní potřebu CČSH